

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 25 september 2001 (27.9)
(OR. fr)**

12156/01

JAI

99

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådet (rättsliga och inrikes frågor)

av den: 20 september 2001

Ärende: Slutsatser antagna av rådet (rättsliga och inrikes frågor)

-I-

Mot bakgrund av terroristattentaten i Förenta staterna den 11 september och i linje med de beslut som fattats efter Europeiska rådets möte i Tammerfors samlades rådet (rättsliga och inrikes frågor) torsdagen den 20 september för att vidta nödvändiga åtgärder i syfte att upprätthålla högsta möjliga säkerhetsnivå samt alla lämpliga åtgärder för att bekämpa terrorismen.

Rådet beslutade att utnyttja alla de åtgärder som redan har antagits inom Europeiska unionen för att bekämpa dessa skändliga dåd och i synnerhet

- 1995 och 1996 års konventioner om utlämning mellan medlemsstaterna,
- inrättandet av Europol och den provisoriska enheten för rättsligt samarbete,
- konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål av den 29 maj 2000,
- inrättandet av EU:s specialgrupp med polischefer.

Allvaret i de senaste händelserna har likväl fått unionen att påskynda inrättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och att intensifiera samarbetet med sina partner, särskilt Förenta staterna.

Rådet har därför vidtagit följande åtgärder:

–II–

Åtgärder för att förstärka kampen mot terrorismen inom Europeiska unionen

Rättsligt samarbete

1. Rådets mål är att i linje med slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors ersätta utlämning med ett förfarande för överlämnande av personer som begår terrordåd, grundat på ett europeiskt häktningsbeslut. I detta sammanhang höll rådet en fördjupad debatt om de två förslag till rambeslut som kommissionen lagt fram, ett om tillnärmning av medlemsstaternas straffrätt för att fastställa en gemensam definition av terrordåd och att införa gemensamma straffrättsliga påföljder och det andra om inrättandet av ett europeiskt häktningsbeslut. Rådet betonar
  - det brådskande behovet att, för att underlätta samarbetet över gränserna, nå fram till en gemensam uppfattning både i politiskt och rättsligt hänseende om vad terrorism innebär, och
  - behovet att komma till rätta med kravet på dubbel straffbarhet i terrorismål.

Rådet välkomnar dessa initiativ som konkretiserar Europeiska rådets ambition att erbjuda medborgarna en hög skyddsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Rådet ger den kommitté av högre tjänstemän som anges i artikel 36 i EU-fördraget i uppdrag att utan dröjsmål sammanträda för att ingående granska dessa båda förslag så att rådet vid sitt möte den 6–7 december 2001 kan nå betydelsefulla politiska överenskommelser om dessa. Under tiden betonar rådet vikten av att medlemsstaterna gör allt som krävs för att de två konventionerna om utlämning skall kunna träda i kraft från och med den 1 januari 2002.

2. Rådet betonar vikten av att alla åtgärder vidtas för att konventionen av den 29 maj 2000 om inbördes rättshjälp mellan medlemsstaterna i brottmål skall ratificeras så snart som möjligt och senast under 2002. Enligt punkt 43 i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors uppmanar rådet medlemsstaternas behöriga myndigheter att utan dröjsmål inrätta en eller flera gemensamma utredningsgrupper bestående av polistjänstemän och åklagare/domare som är specialiserade på terroristbekämpning, företrädare för den tillfälliga enheten för rättsligt samarbete och företrädare för Europol, i den mån konventionen medger det, för att samordna de pågående utredningar om terrorism som har ett inbördes samband.
3. För övrigt är rådet positivt till utkastet till rambeslut om bland annat terrordåd som Belgien, Spanien, Frankrike och Förenade kungariket lagt fram, i syfte att möjliggöra ett tidigare ikraftträdande av artikel 13 i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan medlemsstaterna där förutsättningarna för bildandet av gemensamma utredningsgrupper fastställs. Detta instrument möjliggör för utredande och lagförande myndigheter att samordna kampen mot terrorismen. Rådet kommer att anta detta rambeslut vid mötet den 6–7 december 2001.
4. Rådet uppmanar Europeiska kommissionen att lägga fram förslag för att se till att de brottsbekämpande myndigheterna får möjlighet att utreda brott med hjälp av elektroniska kommunikationssystem och att vidta åtgärder mot gärningsmännen. I detta sammanhang kommer rådet att lägga särskild vikt vid att säkerställa balansen mellan skyddet av personuppgifter och de brottsbekämpande myndigheternas behov av att ha tillgång till uppgifter av brottsutredningsskäl.
5. Kommissionen, rådet och Europaparlamentet bör med beaktande av all EU-lagstiftning säkerställa att den potentiella effekten på kampen mot brottslighet och terrorism beaktas fullt ut. Rådet uppmanar kommissionen att se över EU:s lagstiftning för att se till att den bidrar till brottsbekämpningen.

6. Rådet välkomnar det arbete som utförts i den provisoriska enheten för rättsligt samarbete Pro-Eurojust sedan dennas tillkomst för sex månader sedan, särskilt när det gäller samordningen av utredningar om terrorismen. Det uppmanar den provisoriska enheten för rättsligt samarbete Pro-Eurojust att utan dröjsmål och senast före den 15 oktober 2001 ta initiativ till att samla medlemsstaternas åklagare/domare som är specialiserade på terroristbekämpning för att undersöka alla åtgärder som gör det möjligt att säkerställa god samordning av pågående utredningar när det gäller terrorism och lägga fram alla kommentarer om upptäckta hinder för den ömsesidiga rättsliga hjälpen mellan medlemsstaterna. För övrigt bekräftar rådet sin fasta föresats att vid mötet den 6–7 december 2001 slutgranska utkastet till beslut om inrättande av Eurojust så att den kan inleda sin verksamhet i början av 2002.
7. Rådet beslutar att påskynda anslutningen mellan kontaktpunkterna i det europeiska rättsliga nätverket till det säkra elektroniska nätverket. Rådet uppmanar rådets generalsekretariat att undersöka hur det skall genomföras i praktiken.

Samarbete mellan polisen och underrättelsetjänsten

8. Rådet uppmanar specialgruppen med polischefer att snarast möjligt och senast före den 1 november 2001 anordna ad hoc-möten mellan cheferna för EU:s antiterroristenheter i syfte att fördjupa diskussionerna för att
  - förbättra det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna och tredje länder,
  - samordna de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att säkerställa en hög säkerhetsnivå, inbegripet flygsäkerhet,
  - överväga vilka uppdrag som gruppen med specialister på antiterrorism inom Europol skall få.

9. Rådet erinrar om att det för kvaliteten på Europol's analyser är viktigt att polismyndigheterna och även andra underrättelsetjänster i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i Europolkonventionen snabbt översänder alla relevanta uppgifter om terrorism. Rådet ger därför Europol's direktör i uppdrag att rapportera till rådet vid mötet den 6–7 december 2001 om medlemsstaternas bidrag till de analysregister som öppnats när det gäller terrorism och att analysera eventuella problem.
10. Rådet beslutar att upprätta en grupp med specialister på terroristbekämpning inom Europol för sex månader med möjlighet till förlängning. Medlemsstaterna uppmanas att utse sambandsmän från specialiserade polisavdelningar och underrättelsetjänster till gruppen, utan att detta påverkar den berörda lagstiftningen. Gruppen skall bland annat ha följande arbetsuppgifter:
- Att snarast möjligt samla in alla relevanta upplysningar och underrättelser om aktuella hot.
  - Att analysera de insamlade upplysningarna och genomföra nödvändig operativ och strategisk analys.
  - Att utarbeta ett hotbildsdocument på grundval av den mottagna informationen. Utredningen skall bland annat omfatta mål, skador, möjliga tillvägagångssätt, konsekvenser för medlemsstaternas säkerhet (beskrivning av tänkbara situationer) och fastställa de områden där förebyggande åtgärder bör vidtas (flygtrafik, officiella byggnader, skydd av personer osv.).
11. Rådet uppmanar Europol att uppdatera det register över specialiserad kompetens, skicklighet och sakkunskap när det gäller att bekämpa terrorism som avses i den gemensamma åtgärden av den 15 oktober 1996.

12. Rådet uppmanar Artikel 36-kommittén att säkerställa bästa möjliga samordning mellan Europol, den provisoriska enheten för rättsligt samarbete och specialgruppen med polischefer.
13. Rådet kommer att granska det lämpliga i att inom ramen för kampen mot terrorism utvidga andra offentliga myndigheters tillträde till SIS.
14. Rådet framhåller säkerhets- och underrättelsetjänsternas viktiga roll i kampen mot terrorismen. Deras underrättelser utgör en ovärderlig tillgång för att på ett tidigt stadium avslöja terroristers och terroristgruppers eventuella hot och planer. De är därför av avgörande betydelse när det gäller att förhindra terrorism. Samarbetet och informationsutbytet mellan dessa avdelningar måste intensifieras. För att påskynda denna process kommer cheferna för dessa avdelningar inom Europeiska unionens medlemsstater att regelbundet sammanträda med början före den 1 november 2001. De kommer att utan dröjsmål vidta alla nödvändiga åtgärder för att ytterligare förbättra sitt samarbete. Samarbetet mellan polis, inklusive Europol, och underrättelsetjänst måste stärkas.
15. Rådet ger Artikel 36-kommittén i uppdrag att utforma en enklare och snabbare variant av den ordning för utvärdering som fastställs i den gemensamma åtgärden av den 5 december 1997 om införande av en ordning för utvärdering av tillämpning och genomförande på nationell nivå av internationella åtaganden i kampen mot den organiserade brottsligheten för att fastställa förfaranden för utvärdering av likar med avseende på de nationella bestämmelserna om bekämpning av terrorismen med utgångspunkt i lagstiftningsmässiga, administrativa och tekniska överväganden, till exempel granskning av vissa medlemsstaters lagstiftning som tillåter telefonavlyssning på administrativ grund eller upprättande av en förteckning över terroristorganisationer. Rådet önskar en utvärderingsrapport åtföljd av förslag till slutet av 2002. Rådets generalsekretariat kommer för detta ändamål att ta emot två utstationerade nationella experter från polisen och underrättelsetjänsten som är specialister på terroristbekämpning.

16. Rådet uppmanar redan nu medlemsstaterna att informera varandra om praktiska åtgärder som vidtagits på nationell nivå för att bekämpa terrorismen (övervakning av flygplatser, gränsöverskridande övervakning, övervakning av motorvägar och av Europeiska unionens yttre gränser m.m.) och ger arbetsgruppen mot terrorism i uppdrag att i samarbete med Europol upprätta en förteckning över dessa åtgärder samt att utarbeta varnings- och interventionsplaner med tanke på gränsöverskridande terroristhandlingar.
17. Rådet beslutar att varje år överlämna en rapport med namnet TE-SAT (Terrorism Situation and Trends) till Europaparlamentet där man redogör för situationen när det gäller terrorismen i Europeiska unionen under de gångna tolv månaderna och analyserar de tendenser som iakttagits (dokument 8466/2/01 ENFOPOL 41 REV 2).
18. Rådet godkänner förfarandet för snabbt informationsutbyte om terroristhandlingar.
19. Rådet uppmanar medlemsstaterna att intensifiera samarbetet inom Europeiska unionen när det gäller metoder för att avslöja sprängämnen och vapen samt övervakning av tillverkning, lagring, transport och olaga handel med vapen och sprängämnen. Det uppmanar också kommissionen att undersöka vilka åtgärder som skall vidtas för att där så behövs ytterligare harmonisera lagstiftningen på detta område samt beviljandet av vapenlicenser.

Finansiering av terrorismen

20. Rådet uppmanar medlemsstaterna att snarast möjligt ratificera relevanta konventioner för att förebygga och bekämpa finansiering av terrorismen, särskilt FN:s konvention mot finansiering av terrorism, och vidta nödvändiga genomförandeåtgärder. Efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande kommer rådet att anta protokollet till konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater.

21. EU och dess medlemsstater kommer att se över de nödvändiga EG- och EU-instrumenten för att uppnå större enhetlighet och effektivitet och för att säkerställa att banksystemen inte underlättar uttag och överföring av terroristmedel, inbegripet medel som härrör från narkotikarelaterad kriminell verksamhet. De beslutar att snarast anta bestämmelser för att utvidga instrumenten för automatiskt informationsutbyte mellan de nationella finansunderrättelseenheterna till att omfatta uppgifter om alla källor till terrorismfinansiering.
22. Rådet kommer utan dröjsmål, efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande, att anta utkastet till rambeslut om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av tillgångar eller bevismaterial, vars tillämpningsområde bör utsträckas till att omfatta brott med anknytning till terrorism, samt utkastet till direktiv om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar.
23. Vid mötet den 16 oktober 2001 (gemensamt RIF och Ekofin) kommer rådet att diskutera vilka åtgärder som skall vidtas gentemot de icke samarbetsvilliga domstolar och territorier som har identifierats av FATF i syfte att intensifiera kampen mot finansieringen av terrorism.

Åtgärder som rör kontroll av gränserna

24. Rådet uppmanar medlemsstaternas behöriga myndigheter att skärpa kontrollerna vid de yttre gränserna och anmodar specialgruppen med polischefer att snarast möjligt diskutera villkoren för denna skärpning och att rapportera till rådet i december.

Rådet uppmanar medlemsstaternas behöriga myndigheter att utan dröjsmål skärpa övervakningsåtgärderna enligt artikel 2.3 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.
25. Rådet rekommenderar medlemsstaterna att iaktta största vaksamhet vid utfärdandet av identitetshandlingar och uppehållstillstånd (i synnerhet när det rör sig om kopior). Rådet rekommenderar även mer systematiska kontroller av ID-kort för att upptäcka förfalskningar.

26. Rådet uppmanar medlemsstaterna att vara yttersta noggranna vid utfärdande av viseringar och att därför stärka det lokala konsulära samarbetet. Det uppmanar också kommissionen att lägga fram förslag som syftar till upprättande av ett nätverk för utbyte av information om utfärdade viseringar.
27. Rådet uppmanar de stater som deltar i SIS till en mer systematiskt inmatning i spärllistesystemet enligt artiklarna 95, 96 och 99 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.
28. Rådet kommer att granska bestämmelserna för samordnad användning i medlemsstaterna av de möjligheter som står till förfogande enligt Schengenavtalet, särskilt artikel 2.2 i detta, vid exceptionellt allvarliga terroristhot.
29. Rådet uppmanar kommissionen att skyndsamt undersöka sambandet mellan att garantera den interna säkerheten och att uppfylla internationella skyldigheter och instrument avseende skydd.
30. Rådet har enats om att skyndsamt undersöka situationen när det gäller de länder och regioner där betydande folkförflyttningar kan uppstå till följd av den ökade spänningen efter attackerna mot Förenta staterna och uppmanar kommissionen att, i samråd med medlemsstaterna, undersöka möjligheten att provisoriskt tillämpa rådets direktiv om tillfälligt skydd om särskilda skyddsåtgärder skall vidtas i Europeiska unionen.

Övriga åtgärder

31. Rådet välkomnar det nära förestående antagandet av kommissionens förslag om införande av en gemenskapsmekanism för samordning av insatser som rör räddningstjänsten.
32. Rådet uppmanar generaldirektörerna för räddningstjänsten att vid sitt extramöte i Knokke i oktober inrikta sig på räddningstjänstmyndigheternas reaktion på större terroristattacker inom och utom EU för att fastställa vilka frågor som skall behandlas mer ingående, på vilka områden som ökat samarbete behövs osv.
33. Rådet rekommenderar att det i samband med rådets överläggningar (transport) omedelbart skall inledas ett arbete för att skärpa säkerhetsnormerna på flygplatser och ombord på luftfartyg. Flygsäkerheten bör vara så hög som möjligt.

-III-

Åtgärder för att förbättra samarbetet med Förenta staterna

1. Europeiska unionen är beredd att i samförstånd med Förenta staterna omedelbart göra en utvärdering av alla aspekter av terroristhotet, bland annat identifiering av terroristorganisationer, med utnyttjande av såväl det amerikanska bidraget som en fördjupad analys inom unionen avseende regionala situationer och tematiska frågor. Dessutom kan mötena med Förenta staternas myndigheter intensifieras genom att det föreslås att gemensamma trojkamöten i COTER/RIF-arbetsgruppen mot terrorism hålls två gånger per halvår. En utvärdering av vilka framsteg som görs i utvecklingen av dessa diskussioner kan ske på hög nivå vid mötena i den transatlantiska dialogen.

2. Det behövs ett ökat samarbete och närmare samråd med Förenta staterna i alla behöriga internationella forum och särskilt att Europeiska unionen spelar en aktivare roll inom Förenta nationerna.
3. Vidare är det nödvändigt med ett mer samordnat tillvägagångssätt när det gäller den globala kampen mot finansieringen av terrorism. I detta sammanhang kommer Europeiska unionen att fortsätta de internationella påtryckningarna mot länder vars banksystem och banktraditioner underlättar uttag och överföring av medel som kan finansiera terrorism.
4. Rådet kommer att inbjuda Förenta staternas företrädare att delta i de relevanta överläggningarna mellan cheferna för Europeiska unionens enheter för terroristbekämpning vilka kommer att samlas på initiativ av specialgruppen med polischefer för att utforma och dela med sig av bra metoder för terroristbekämpning, t.ex. teknik för kontrollundersökning (dolda vapen) och upptäckt av människor i dolda utrymmen och beredskapsplanering mot större terroristattacker, bland annat mot IT-system. Genom sådana samlade kunskaper kan man även påvisa luckor som behöver täppas till.
5. När det gäller förbindelserna mellan Europol och Förenta staterna uppmanar rådet Europols direktör att vidta alla nödvändiga åtgärder för att utnyttja möjligheterna enligt Europolkonventionen och de relevanta rättsakter som rådet har antagit för att upprätta ett informellt samarbete med Förenta staterna i avvaktan på ett formellt avtal. Rådet uppmanar dessutom Europols direktör att snarast möjligt ingå det formella avtalet med Förenta staterna så att rådet kan godkänna avtalet vid mötet den 16 november 2001. I detta avtal kommer det bland annat att föreskrivas ett utbyte av sambandsmän mellan Europol och den amerikanska polisen. Samtidigt uppmanas Europols direktör att göra det som krävs för att möjliggöra att förhandlingarna kan påbörjas med Förenta staterna för att ingå ett avtal som omfattar överföring av personuppgifter.

6. Rådet uppmanar den grupp med specialister på terroristbekämpning som skall inrättas inom Europol att snarast möjligt knyta kontakter med de amerikanska myndigheterna för terroristbekämpning för att göra en gemensam bedömning av terroristhotet och att informera varandra om nationella åtgärder i kampen mot terrorismen. Denna grupp kommer att utses till europeisk kontaktpunkt för brådskande informationsutbyte, utan att detta påverkar de bilaterala kontakterna.
7. Rådet är enigt om att föreslå Förenta staterna förhandlingar om ett avtal mellan Europeiska unionen och Förenta staterna på grundval av artikel 38 i EU-fördraget om samarbete på området straffrätt och terrorism.
8. Rådet uppmanar den tillfälliga enheten för rättsligt samarbete, och i framtiden Eurojust, att tillsammans med de amerikanska specialisterna på terroristbekämpning granska varje åtgärd som kan förbättra det rättsliga samarbetet på detta område.

–IV–

Ministrarna för rättsliga och inrikes frågor kommer att informera sina kolleger i kandidatländerna om innehållet i föregående slutsatser vid deras möte i samband med rådet den 27–28 september 2001 för att fastställa gemensamma åtgärder.